

LIETUVOS VALSTYBĖS LAIKINOSIOS KONSTITUCIJOS PAMATINIAI DĖSNIAI

Iki Steigiamasis (Kuriamas) Seimas bus nusprendęs Lietuvos valdymo formą ir konstituciją, Lietuvos Valstybės Taryba, reikšdama suverenę Lietuvos galią (supranta potestas), steigia laikinąją Lietuvos Valstybės Vyriausybę šiais Laikinosios Konstitucijos pamatiniais:

1. Bendroji dalis.

1. — Vyriausius laikinuosius Valstybės organus sudaro: a) Valstybės Taryba ir b) Valstybės Tarybos Prezidiumas (III, § 9) su Ministerių Kabinetu.

2. — Vyriausios Valdžios buklė yra Lietuvos Valstybės sostinė — Vilnius.

3. — Įstatymų iniciatyvos teisė priklauso Valstybės Tarybai ir Ministerių Kabinetui.

4. — Visi Laikinosios Konstitucijos pamatiniai dėsniai priimami 2-3 balsų; jie gali būti papildomi arba pakeičiami, tik 1/2 Valstybės Tarybos narių to pareikšavus, ir papildymą arba pakeitimą 2-3 balsų priėmus.

I. Valstybės Taryba.

— Valstybės Taryba sto ir sprendžia laikinuosius įstatymus ir sutarus kitomis valstybėmis.

6. — Valstybės Tarybos narių teisė laikinųjų įstatymų ir sutarčių su kitomis valstybėmis sumanymai yra Valstybės Tarybos Prezidiumo skelbiami.

7. — Valstybės Tarybai priklauso interpeliacijos ir paklausimų teisė.

8. — Valstybės Tarybos sesijas skiria pati Valstybės Taryba, arba šaukia Valstybės Tarybos Prezidiumas savo iniciatyva arba pareikšavus 1-3 Valstybės Tarybos narių.

III. Valstybės Tarybos Prezidiumo laikinoji kompetencija.

9. — Ligi neįkurus atskiro aukščiausio vyriausybės organo, jo kompetencija pavedama Valstybės Tarybos Prezidiumui, kurį sudaro tam reikalui prezidentas ir du vice-prezidentai.

10. — Tam Prezidiumui priklauso vykdomoji valdžia, kurią jis vykdo per Ministerių Kabineta, atsakomą prieš Valstybės Tarybą.

11. — Tas Prezidiumas Valstybės Tarybos vardu: a) skelbia su savo parašu laikinuosius įstatymus ir sutaria su kitomis valstybėmis; b) kviečia ministerių pirmininką, pveda jam sudaryti Ministerių Kabineta; c) patvirtina jau sudarytą; d) atstovauja valstybei; e) priima pasiuntinius ir priima

akredituojamus svetimųjų valstybių pasiuntinius; d) skiria aukščesnius kariuomenės ir civilinius Valstybės valdininkus; e) laiko savo žinioj kariuomenę Lietuvos nepriklausomybei bei josios žemių neliečiamybei ginti ir skiria vyriausiąjį kariuomenės vadą.

12. — Visi to Prezidiumo skelbiami aktai turi būti ministro pirmininko arba atitinkamo ministerio parašu žymimi.

13. — To Prezidiumo parašą sudaro visų trijų jo narių pasirašymas.

14. — To Prezidiumo žinioj yra Lietuvos Valstybės antspaudas.

IV. Ministerių Kabinetas.

15. — Ministerių Kabineta sudaro ministeris pirmininkas.

16. — Ministerių Kabineta sudėti tvirtina laikinai vykdas aukščiausios vyriausybės funkcijas Valstybės Tarybos Prezidiumas (III, § 9).

17. — Ministerių kabinetas išvieno (solidariai) dirba ir išvieno atsako.

18. — Valstybės Tarybai išreikškus nepasitikėjimą Ministerių Kabinetu, šis atstatydina.

19. — Ministerių Kabinetai atstovauja ministeris pirmininkas arba jį pavaduojąs vienas kuris ministeris.

20. — Inėje i Ministerių Kabinetai Valstybės Tarybos nariai nenustoją buvę Valstybės Tarybos nariais.

21. — Ministerių Kabinetas ir atskiri ministariai, Valstybės Tarybai ir jos komisijoms pareikalavus, turi duoti žinių ir paaiškinimų.

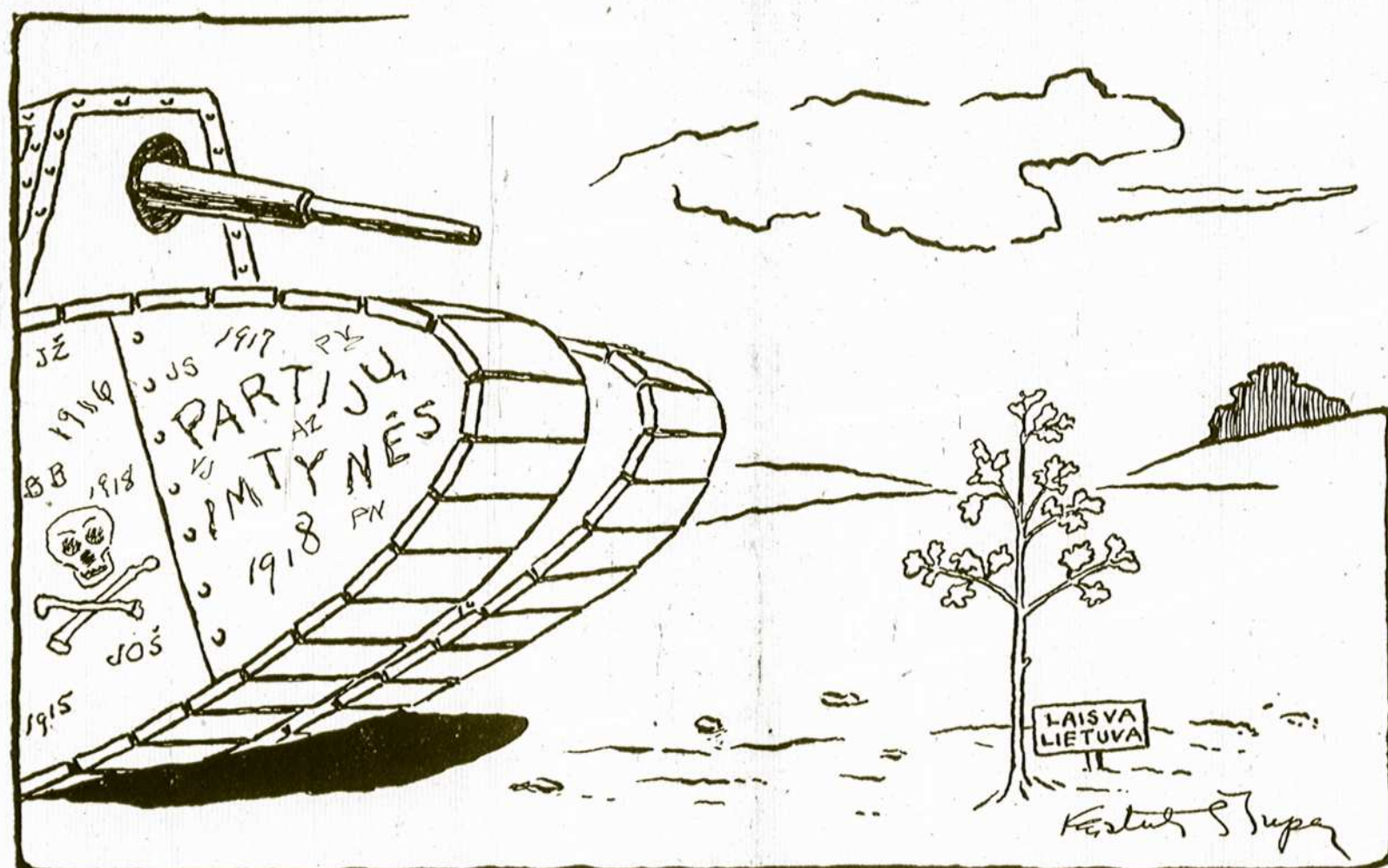
V. Pamatinės piliečių teisės.

22. — Visi valstybės piliečiai, vis tiek kurios būtų lyties, tautybės, tikybės ir luomo, yra lygūs prieš įstatymus. Luomų privilegijų nėra.

23. — Laiduojama (garantuojama) asmens, buto ir nuosavybės neliečiamybė, tikybės, spaudos, žodžio, susirinkimų ir draugijų laisvė, jeigu tik tikslas ir vykdomieji įrankiai nėra priešingi valstybės įstatymams. Ginkluotų asmenų susirinkimai draudžiami.

24. — Srityse, kuriose Lietuvos Valstybės nėra išleisti naujų įstatymų, laikinai palieka tie, kurie yra buvę prieš karę, kiek jie neprieštarauja Laikinosios Konstitucijos pamatiniais dėsniais.

25. — Karės metu, taip pat valstybei gresiančiam sukilimui ar riaušėms nepileisti yra taikinami ypatingi įstatymai, kuriais laikinai



DAR LAISVĖ TIK DYGSTA, O JAU PARTIJŲ „TANKAI“ EINA JOS SUNAIKINTŲ.

suvaržomos piliečių laisvės garantijos.

VI. Steigiamasis Seimas.

26. — Laikinoji Valdžia nustato ir skelbia įstatymą Steigiamajam Seimui rinkti.

27. — Steigiamasis Seimas yra renkamas visuotinio, lygiojo, tiesiojo ir slaptjojo balsavimo pamatiniais.

28. — Steigiamosio Seimo narių rinkimams pasibaigus, Seimas renkasi Vilniuje Laikinosios Vyriausybės paskirtą dieną.

29. — Steigiamasis Seimas pradeda savo darbą 2-3 atstovų susirinkus.

Valstybės Tarybos Prez. A. Smetona, J. Šaulys, J. Staugaitis. Ministeris Pirmininkas A. Valdemaras.

REIKIA VISUOTINIOJO SEIMO

Pereitame „Tėvynės“ numerį užsiminėme, jog dabar labiau, negu kitu laiku, reikalingas yra Amerikos Lietuvių Visuotinis Seimas.

Lietuva yra ant prapulties kranto. Visos aplinkybės taip susideda, kad mūsų kraštui graso pavojingas pakti ir nauja vergija, — likti prijungtam prie lenkų, su kuriais mes niekada negalėsime sutikti. Katalikų atstovo Mastausko pranešta, kad Paryžiuje ir francuzai ir anglai esą prielankūs planui prijungti Lietuvą prie Lenkijos. Lenkai visomis įiegomis darbuojasi toje linkmėje, diskredituodami ir apšmeiždami mus. Net tuli lietuviai veikėjai Europoje, matoma, pasidavę planams, kurie veda Lietuvą į pragaištį. Todėl reikia šioje valandoje subrusti visos Amerikos lietuviams ir galingu balsu užreikšti pasauliui, kad LIETUVIAI NENORI IR NEGALI DĖTIES SU LENKAIS.

Tai viena priežastis Seimui. Antra priežastis — reikalauji pripažinimo Lietuvos

demokratinės valdžios, kuri ruošiasi prie Steigiamosio Susirinkimo, nustatysiančio Lietuvos tvarką ir valdžią. Musų priešų, ir net tulų lietuvių, tarnaujančių musų priešams, tvirtinama yra, buk Lietuvos nepriegulnybės klausimas iškiles po įtekme vokiečių agitacijos. Tai yra didelė neteisybė ir didelė skauda musų tautai. Seimo pareiga turi būti paskelbti pasauliui, jog ne vokiečiai moko lietuvius trokšti nepriklausomybės ir laisvės, bet patys lietuviai, per amžius nešę ant savo pečių svetimos vergijos kryžių, per amžius ir auklėjo savo širdyse troškimą likti liuosais.

Tročia priežastis Seimui — reikalavimas, kad mūsų valdžia, kuri savo prezidento lupomis paskelbė tautų lygybės ir liuosybės principus, užtarti už mus taikos konferencijoje; turime reikalauti iš musų valdžios, kad ji prigeltų įsteigti mums tiesioginius susinešimus su Lietuva ir tt.

Ketvirta priežastis — Seimas turi paimti i savo rankas Lietuvos žmonių ir jų valdžios šelpimo darbą. Užtenka bovyties partvyškais fondais, kurių visuomenė nekontroliuoja, kurie pinigais siunčia tam, kam nori (kad ir Lietuvos laisvės pardavikams) ir tada, kada nori. Užtenka tos betvarlės, koki buvo ikišiol. Visuomenė, suvažiavusi i Seimą, turės išrinkti tarpsovinę komisiją, kurios užduotimi būtų: a) revizija visų fondų; b) prižiūrėjimas, kad Lietuvai skirti pinigai negulėtų Amerikos bankuose; c) rinkimą aukų susistematinuoti ir suvienodinti, kad apsaugoti žmones nuo demoralizuojančios ir pragaistingos partijinės agitacijos.

Laikas jau prieiti prie sumtvarkymo aukų, nesa tos aukos yra tai musų valstybės turtas, pertai žmonės, kurių pečiais musų valstybė turės atsiremti, ir privalo sutvarkyti kaip aukų rinkimą, taip lygiai jų kontroliavimą ir sunaudojimą.

Iš tų svarbiųjų priežasčių, dėl kurių reikalingas yra Seimas, galės išplaukti ir kitos, gal taip pat svarbios, — bet visą tai detaliose išdirbs ir parupins Seimo komisijos.

Musu Finansinių Organizacijų Suvažiavimai

Šiomis dienomis New Yorke atsibuvo keletas suvažiavimų.

14 d. sausio buvo suvažiavimas laivakorėjų agentų, šauktas Liet. Atst. Bendrovės. Dalyvavo šie lietuviai: M. Vilkaitis (iš Tamaqua, Pa.), J. Ambraziejus, B. Lukoševičiūtė, J. Lutkauskas, V. K. Račkauskas, R. Karuža, G. Lapinskas, J. Mikalauskas (iš New Britain, Conn.), J. Skritulskas (iš New Britain, Conn.), M. Daunis (iš New Britain, Conn.), V. Leščinskas (iš Newark, N. J.), A. S. Trečiokas, J. Bartašius, M. W. Bush.

Susirinkime skaityta projektas steigimui New Yorke „Transfer House“ (Kelių Namo) ir Amerikos Lietuvių Banko.

„Transfer House“ reikale išrinkta Steigiamoji Komisija, kurio inėjo: J. Skritulskas, J. Mikalauskas, J. Ambraziejus, J. Bartašius ir J. V. Lutkauskas. Organizavimo ir inkorporavimo darbu rupinsis Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Sekantis klausimas — tai steigimas Amerikos Lietuvių Banko, su kapitalizacija \$250,000.00 ar gal \$500,000.00. Toks bankas bus depozitų vieta visiems, kas norės saugios savo taupymams vietos.

Organizatyvin banko komitetan išrinkta: J. Skritulskas, M. W. Bučinskas (Bush), adv. J. S. Lopatto, R. Karuža, J. V. Lutkauskas.

Bankas bus steigiamas New Yorke; šėrai bus po \$112.50.

14 d. sausio buvo Lietuvos Atstatymo Bendrovės Narių Trečias Metinis Suvažiavimas. Dalyvavo apie 70 žmonių.

Suvažiavime priimta Direktorių valdybos metinis raportas, iš kurio pasirodė, kad Bendrovė per metus laiko padidėjo ant 1.100 narių ir ant \$100,000.00 kapitalo.

Suvažiavime nutarta 1919 m. vesti kampaniją sukėlimui 1 milijono dolarių. Taip pat nutarta padidinti ir pagerinti „Lietuvos Atstatymą“, kurs dabar eis 32 puslapių.

Buvo rinkimai 3-jų naujų direktorių. Išrinkta: kun. P. Gudaitis, advok. J. S. Lopatto ir A. S. Trečiokas.

IŠVAŽUOJA EUROPON.

Dr. Jonas Šliupas ir inžinierius T. Naruševičius jau gavo pasportus kelionei į Europą Lietuvos reikalais. Jiedu iškeliauja šiomis dienomis.

Kaslink kitų pasiuntinių dar nėra žinios, ar ir kada jie gaus leidimą keliauti.

\$1,000.00 VILNIAUS UNIVERSITATĖS REIKALAMS.

Gerb. Tėvynainius J. Kulis iš Chicago, Ill., šiomis dienomis paklojo visą tukstantį dolarių Vilniaus Universitatas reikalams.

Gerb. J. Kulis, prisirašydamas prie Vilniaus Univ. Rėmėjų, buvo pažadėjęs duoti \$600.00, bet kada atėjo reikalas, tad savo pažadėjimą pakėlė iki \$1,000.00.

Daugiau mums tokių praktinių viengečių!

Viln. Univ. Draugų Asociacijos pirmininku yra adv. J. S. Lopatto, sekret. — Dr. J. Šliupas, išdininku — M. W. Bush, — pinigai yra sudedami Lietuvos Atstatymo Bendrovės globoje.

LIETUVOJE

p. K. Pakštas savo laiške i p. J. Kaupą rašo, ką girdėjęs apie Lietuvą iš Dr. J. Šaulio, buvusio Šveicarijos:

„1. Iš Prūsų Lietuvos. — Prūsų Lietuvių Tarybos prezidentą kun. Dr. Gaigalaitį vokiečiai privertė atsisakyti nuo prezidentystės, grasinami sudeginti visą jo turtą. Bet jis, ir nebudamas prezidentu, varo pradėtą darbą. Prūsų Lietuvos delegatai pribuvo jau Vilniui, bet koks jų skaitlius įeis i Tarybą, tai dar nėra nustatyta. Nuo Vokietijos atsklyta ir dedasi prie Lietuvos visas plotas iki Karaliaučiu.

2. Gardino Gubernijos ir Naugarduko apskr. (Minsko gub.) sugudėję lietuviai (senieji jotvingiai) atsuntė Tarybon 6 atstovus, išrinktus teisėtu balsavimu. Jų diduma buk esanti socialist-

tai. Jie atstovauja 1,20 gyventojų.

3. Lietuvos žydai ir kėję dvarponiai ir miestai nutarė Tarybon Jiems bus duota po vietas.

4. Tris lietuviai soci pirmiau iš Tarybos dabar atgal jon grįžo.

5. Liuosus minister felius išdalinsią tai mažumoms.

6. Gruodžio antrojoje Taryba šaukė konferenciją, išrink visų gyventojų teis mokratišku balsavin konferencijoje busi naujo perrinkta vi ba. Spėjama, kad Tarybon pateks da listų ir bolševikų, r čių kariuomenės jiems prigelbsti ag rty.

7. Lietuvos st susirinkimą mano pabaigoje vasario, 8. Memorandum tį Amerikos ka Lietuvon, Taryba ti atgal per Šveicariją Berlyne, tē Lansingui, V nan.

9. Vokiečių k traukdamosi iš R Lietuvą Vokietij, nesvėtiškai plėšia gyventojų turtą, ypač maistą. Alytuje žmonės užsispyrę neduoti vokiečiams maisto sandėlių, tai vokiečiai suvarė apielin-kių žmones Alytun ir šimtais tenai juos sušaudė. Vokiečių kareiviai iš Poznaniaus (lenkai) sudaro nereguliarius lenkų legionierius, šnipinėja ir padeda vokiečiams plėkti ir mušti lietuvius. Na, kur dabar Amerikos lietuvių legionai?

MUZIKA ISTAIGA.

Colonial University of Music prašo paskelbti, kad toji istaiga persikėlė i naują padidintą vietą po numeriu 201 East 110 Street ir 2005 Third Ave., New Yorke. Lekeijos duoda damos vaikams ir užaugusiųs udyką. Mokinama grojimo visais instrumentais, dainavimo, muzikos teorijos ir kompozicijos, taipgi vaidinimo muzikalėse komedijose, vodeviliuose ir krutaniuose paveikluose. Užsiregistruoti reikia prieš vasario mėnesį.

UŽDARYTA KALĖJIMAN 150 NUŽIURĖTŲ BOLŠEVIKŲ.

Buenos Ayres, Argentinoje, suareštiota 150 žmonių, kurie yra nužiūrėti kaip dalyvavę kruzdėjime bolševikų, ketinusių nuversti valdžią.

Tarp jų yra tie žmonės, kurie jau bvo prisirengę užimti vietą prezidento, policijos viršininko ir kitų svarbių valdininkų.

Juodos rankos, balta putra.

gausiškai. M. Sienkav
 čius, Liaud. demokr. kand
 kelių ministeris — Šulca
 Soc. Demokr. kand.; Dr. J
 kantas — švietimo, deš. k
 talikų kand.; Stulginski
 arba Tubelis, agronomai
 uko, katalikų srov. kand.
 Generolas Žukauskas —
 Krašto sargybos, kat. sro
 kand. Iš ministerių portf
 lių klerikalai reikalauja
 portfelį (dideli apėtimai)
 tikybos, krašto sargybos
 švietimo ir ukio.

Jonas Aukštuolis,
 Odengatan, 92, Stockholm
 Sweden.
 Stockholmas, 25-X-18.

SIUŠKITE REZOLIUCIJAS Į WASHINGTONĄ

Pastaruoju laiku teko gi
 dėti iš presos, kad daugel
 je kolonijų lietuvių išne
 Rezolucijas ir protestu
 prieš pastangas lenkų ir b
 ševikų užimti Lietuvą. Ti
 rybų Pildantysis Komiteta
 Washington, šiūomi kre
 piasi prie gerbiamos visu
 meinės su prašymu, kad k
 pijos tokių rezoliucijų
 protestų būtų prisiųstos
 Komitetui antrašu:

*Executive Committee of the
 Lithuanian Nat'l Council*
 703 — 15th St., N. W.
 Washington, D. C.

J. Žilius,
 Sekr. Tar. Pild. Kon

BERGERIS IR JO ŠALININKAI RASTI KALTAIS.

Chicago, Ill., Sausio
 — Federalis teismas p
 socialistus pripažino k
 tame, kad jie konspi
 prieš „espionage law“. J
 penki yra:

Išrinktas į Kongres
Victor L. Berger, leidė
 laikraščio „The Milwauk
 Leader“, kuriam pinigų d
 davo Arthur Brisbane;

Adolph Germer, social
 tų partijos sekretorius;

William F. Kruse, redak
 torius laikraščio „The
 Young Socialist“;

Irwin St. John Tucker
 rašytojas ir kalbėtojas;

J. Louis Engdall, redak
 torius laikraščio „The Am
 rican Socialist“.

Jie gali būti nubausti l
 lėjimu nuo 1 iki 20 metų
 bausme nuo \$1.00 iki \$1,000
 arba abiem bausmėmis, ka
 priklausys nuo teisėjo K
 M. Landis.

„Šis nuosprendis yra ta
 Amerikos balsas“, sakė S
 Valst. prokuroras Charles
 F. Clynne. „Tai yra mirti
 nas smugis bolševizmui, ku
 rį rėmė šitie penki žmonės
 ir raudonajai vėliavai. Pri
 saikintieji teisėjai pasakė
 kad šioje šalyje tegali but
 trispalvė vėliava. Raudona
 Balta ir Mėlyna, ir kas
 ne su šia šalimi, tas yra
 prieš ją. Tie žmonės nepa
 liko nieko nepadaryto tu
 tikslu, kad sutrukdyti mūsų
 valdžią karėje ir kad p
 gelbėti Vokietijai...“

